

Puntako 'big band'-a eta saxo altua

Carla Bley, bere 16 musikariekin, eta Phil Wood's Sax Machine ariko dira gaur programa nagusia

Programa konpletua eskainiko du gaur Jazzaldiko bigarren jardunaldiak. Carla Bley piano jolearen banda handia ariko da hasteko, eta gero Phil Wood buru duen saxo joleen talde bikaina; biak ere gaur egungo puntakoenetakoak dira nazioartean, nor bere espezialitatean.

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

BANDA handi gutxi dago gaur egun munduan Carla Bleyk zuzentzen duena baino gehiago denik; eta, era berean, saxo joleen talde askorik ez dago Phil Wood-enak baino sonoritate handiagorik lortzen duenik. Bata zein bestea munduko onenetakoak dira egun; eta, gaur bezala, batera agertuz gero, zita are garrantzitsuagoa da.

Carla Bleyk (California, 1938) ohiko eskemei eutsi zien: musikariaren alaba eta musika erlijioarekin lotuta bizi zuen txikitandik. Kurrikulum izugarria landu du, eta agian hiru jazoera nabarmen daitezke: lehen biak duela hamar urte pasatxo gertatu zitzaizkion, gaur Mendizorrotzan programakide izango duen Phil Wood-ekin kolaboratu zuenean, eta, handik gutxira, betidanik baxu jolerik gogokoena zuen Steve Swallow-ekin gauza bera egitean; Swallow baxuan izango du gaur. Hirugarrena iaz izan zen, 1995. urtean plazaratu zuen diskoari esker jazz *big band*-en Grammy saria lortu baitzuen.

Bleyren bandan Swallow gailendu izan da orain dela hogeitau urte piano jole eta kantariarekin elkartu zenetik; halaber, Lew Soloff tronpeta jolea ere aipatzekoa da. Baina, bestalde, aurtengoa bezalako Jazzaldi batean ezin daitezke saxo joleak ahaztu, eta Carla Bleyk honako bostok izango ditu: Andy Sheppard, Wolfgang Puschnig, Jerry Underwood, Julian Arguelles eta Roger Jannotta.

Woods, Charlie Parkerren

ildotik • Horrelako banda handi baten soinu trinkotasunaren ondotik, antolatzaileek ezin zezaketen pisu gutxiko bandarik programatu, eta, hortaz, saxo joleen selekzio bikaina ariko da jardunaldia amaitzeko.

Phil Woodsek (Massachusetts, 1931), beste hainbatek egin bezala, Charlie Parkerren eragina izan zuen; izan ere, Woodsen biografiak dio jazz musikari izatea deliberatu zuela Parkerri Koko kantua jotzen entzute zionean. Haren ondotik, musikari handiak ezagutu zituen, besteak beste, Thelonius Monk; eta beti gogoratuko du 1967an Monkekin egin bira. Eragin guztiok ez dira alferrikakoak izan, adituen

Phil Woods saxo joleen artean maisua izango da gaurko izarra. Herenegungoa Herbie Hancock piano jolea izan zen. Kontzertu bikaina eman zuen nahiz eta haurrentzat egokiena ez izan.

ANDER GILLENENA
JOSEBA OLALDE

aburuz Woods saxo alturik onena baita Parkerren ondotik.

Woodsekin batera, puntako beste hiru saxo altu ariko dira: Gary Bartz, Charles McPherson eta Jesse Davis. Bartz instrumentuaren soinu baxuak gustukoak dituen musikaria da, pieza ongi egituratuak gogoko dituenena. McPherson tinbre ederreko saxo jolea da, eta adituek gehigierarik gabeko lirikotzat jotzen dute. Davis, azkenik, erabateko *neobopper*-a dela esan izan dute.

Taldeko beste lagun bat Kenny Barron piano jole handia du. Barronek 15 urte inguru eman ditu jazz munduan, eta piano-

jazz modernoaren aitzindaritzat jo ohi dute: swing doinu sakonak, formula erritmiko ezezagunak eta sonoritate propioa jorratzen ditu. Ray Drummond kontrabaxuan eta Ben Riley kutxan dira

gainontzeko musikariak.

Beste alde batetik, gaur Wanderlust ariko da XXI. Mendeko Jazza saileko bigarren jardunaldian, atzo The Myra Melford hirukoteak hasiera eman ondotik.

Haurrentzako?

Fitxa Gasteizko XX. Jazz Jaialdia. Taldea: Herbie Hancock Quartet. Musikariak: Herbie Hancock piano jolea, Craig Handy saxo tenorea, Dave Holland kontrabaxua eta Gene Jackson bateria jolea. Eguna: uztailaren 15a. Lekua: Mendizorrotza kiroldegia.

HAURRENTZAKO? Batek baino gehiagok horixe galdetuko zion bere buruari *Haurrentzako kontzertutik* irteterakoan. Mendizorrotza kiroldegira sartzera-koan denok geneukan buruan Wynton Marsalisek iaz haurrentzako eskainitako kontzertua. Hura musika klase bat izan zen, hurrekin eta haurrentzako. Baina aurtun Herbie Hancock-ek eskainitakoa hurrengo eguneko kontzerturako entsegua besterik ez zen izan. Hancock-ek ez zituen entzule gazteak kontuan hartu, hobeto esanda, guztiz ahaztu zuen haurrentzako kontzertua zela.

• Batek daki nork duen astele-

henean Mendizorrotzan gertatutakoaren erantzukizuna. Antolatzaileek ez ote zioten behar bezala azaldu zertara zetorren? Edota antolatzaileek esandakoari jaramonik ez zion egin pianoaren izarra? Ez al zute haurrentzako kontzertu berezia prestatzeko astirik izan? Ez da erraza haurrentzako kontzertua prestatzea, hori badakigu, baina ezinezkoa denean hobe izaten da ahaleginik ere ez egitea.

Haurrentzako kontzertua zela ahaztuz gero, ezin esan Herbie Hancock musika izarren kontzertua gaizki zegoenik esatea. Herbie Hancock-ek kalitatezko kontzertua eskaini zuen.

Hori bai, zenbait gurasok gehiago gozatu zuten hurrek baino.

Hancock-ek Peter Gabrielen abesti baten eta Stevie Wonderren beste baten bertsio berezia eskaini zuen bere konposizio batzuekin batera.

Juan Claudio Cifuentesek, Espainiako telebistako *Jazz entre amigos* saioaren aurkezleak, egin zituen itzultzaile lanak. Hala eta guztiz ere, Hancock-ek ez zion lan handirik eman, ez baitzuen hitz askorik egin.

Kontzertua ez zen gaizki hasi. Lehenengo abestia jo baino lehen musika tresna bakoitzaren aurkezpena egin zuen, eta lehenengo abestian haurren laguntza eskatu zuen txaloekein erritmoa jarrai zezaten. Kanta horretan hurrei eskatutako la-

esanak

♦ **Steve Swallow** ♦ 'Jazz Hot' aldizkarian

«Ez dut uste jazz jotzeko era europarririk dagoenik, baina, jakina, nolabaiteko doinua badago, eta honek ez du esan nahi doinu danimarkarra duenak frantziarra daukanak baino adierazkortasun gutxiago duenik». X

«Baxu elektrikoak jo eta berehala nire atzamarrek kontrabaxua jotzeari uko egin zioten arrazoi guztiz fisikoak zirela medio, nire atzamarrei izugarri gustatzen baitzitzaizen sokeko kontak-tua. Hortaz, atzamarren eta buruaren arteko borroka ekin nion». X

♦ **Jesse Davis** ♦ 'Jazz Hot' aldizkarian

«Konpositore handiek zera esan dute beti: 'Pikutara arauak!'. Nik horixe dut beti buruan eta ezin dut jasan kantu handiputx horietako bat entzutea, 'Berritatzaila naiz, hemen zerbait berria daukazu, maisua naizela ikusiko duzue' esan nahi ohi duena. Hori ez zait interesatzen, zintzotasuna baino». X

♦ **Ray Drummond** ♦ 'Jazz Hot' aldizkarian

«Niretzat jazz swing eta inprobisazioa da batez ere, baina swing egiten ez duen jazz musika ere badagoela aitortzen dut, kolore eta erritmo bestelatsuetan oinarritzen baita, Keith Jarrett edo Jan Garbarek-ek egiten duten bezala». X

«Blues musika jazzaren aita eta ama da aldi berean. Bluesa ezagutzen ez duenak ezin dezake jazz jo. Inprobisatu egin dezake, baina blues musika da jazzari sakoneko izaera ematen diona». X

guntza eta kontzertua bukatzerakoan aurrealdean zeuden hurrei eskua eman zien unea izan ziren gatzetxoekin izan zuten harreman bakarra.

Herbie Hancock-ek musikari bezala duen kalitatea ukazina da, baina pedagogia lanetarako egokiena ez dela erakutsi zuen. Haurrak palomita-saltzaile nondik zebilen asmatzeari adiago zeuden kontzertuari baino. Haurrengan musikarako zaletasuna pitzeko hobe litzateke nazioarteko jazz izarra alde batera utzi eta irakasle lanetan trebeagoak diren bertoko musika taldeetako kideak erabiltzea. Behintzat musikariak diotena ulertuko lukete haurrek.

Karmele Jaiola